

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه
قالب نگارش طرح درس
XXXXXXXXXXXX

عنوان درس: بهداشت روانی و اعتیاد

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پیوسته ترم ششم بهداشت عمومی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان: روانشناسی و بهداشت روان

زمان ارائه درس: نیمسال اول سال تحصیلی 1400-1399؛ **روز:** شنبه؛ **ساعت:** 16-14؛ کلاس شماره دو دانشکده بهداشت

مدرسین:

یک واحد قسمت اعتیاد = دکتر فرزاد جلیلیان (دکتری تخصصی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و MPH سیاستگذاری سلامت؛ استادیار

گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت؛ دانشکده بهداشت؛ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه)

یک واحد قسمت بهداشت روانی = استاد مدعو از گروه روانپزشکی

✓ **شرح درس:**

این درس دانشجویان را با اصول و مفاهیم بهداشت روانی آشنا نموده و عوامل و متغیرهای زمینه ساز و موثر در آن را توضیح خواهد داد؛ همچنین دانشجویان در این درس با علل و زمینه های اعتیاد و روشهای پیشگیری و مقابله با آن آشنا خواهند شد.

✓ **اهداف کلی جلسات:** (جهت 8 جلسه قسمت اعتیاد؛ 1 واحد نظری)

- 1- مفهوم اعتیاد را توضیح دهد و همچنین، اعتیاد از دیدگاه بهداشت روانی را شرح دهد. (جلسه اول)
- 2- نقش عوامل زیستی، روانی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی و محیطی را در شروع سوء مصرف مواد شرح دهد. (جلسه دوم)
- 3- نظریه های مهم جامعه شناسی برای تحلیل مساله سوء مصرف مواد را شرح دهد. (جلسه سوم)
- 4- با روش های مقابله با اعتیاد آشنا شود و همچنین وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و برنامه های پیشگیری از آن را شرح دهد. (جلسه چهارم و پنجم)
- 5- با شایع ترین انواع مواد مخدر مصرفی آشنا شود و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها را توضیح دهد. (جلسه ششم، هفتم و هشتم)

✓ اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی با مفهوم اعتیاد

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1 اعتیاد را تعریف نماید. (حیطه شناختی)
- 2 تعریف اعتیاد از دیدگاه بهداشت روانی را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- 3 نظریه های جرم انگاری و جرم زدایی در سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 4 در مباحث علمی از بیماری بودن اعتیاد دفاع کند. (حیطه عاطفی)
- 5 مفاهیم آسیب، کاهش آسیب و عود در سوء مصرف مواد را توضیح دهد. (حیطه شناختی)

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با عوامل زیستی، روانی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی و محیطی در شروع سوء مصرف مواد

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1 نقش عوامل زیستی در شروع سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 2 ماهیت تعاملی احساسات، زیست شناختی و سوء مصرف مواد را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- 3 نقش عوامل روانی در شروع سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 4 نقش عوامل رفتاری و اجتماعی در شروع سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 5 نقش عوامل اقتصادی و محیطی در شروع سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با نظریه های مهم جامعه شناسی برای تحلیل مساله سوء مصرف مواد

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1 برخی از مهمترین نظریه های جامعه شناسان برای تحلیل مسئله سوء مصرف مواد را نام ببرد. (حیطه شناختی)
- 2 نظریه ناهماهنگی در سازمان اجتماعی برای تحلیل مسئله سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 3 نظریه انحراف از هنجارها برای تحلیل مسئله سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 4 نظریه برچسب در خصوص سوء مصرف مواد را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- 5 نقش باورها و فرهنگ در سوء مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)

جلسه چهارم و پنجم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و روش های مقابله با آن

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1 وضعیت اعتیاد در ایران و جهان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 2 مهمترین برنامه های پیشگیری از اعتیاد مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 3 چالش های مقابله با سوء مصرف مواد در ایران را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- 4 از لزوم برنامه ریزی بمنظور پیشگیری از سوء مصرف مواد دفاع کند. (حیطه عاطفی)
- 5 برنامه های آموزش مهارت های خانواده جهت پیشگیری از سو مصرف مواد را شرح دهد. (حیطه شناختی)

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1 شایع ترین مواد مخدر مصرفی را نام ببرد. (حیطه شناختی)
- 2 داروشناسی مهمترین مواد مخدر صنعتی و سنتی (مورفین، هروئین، شیشه، اکستازی، LSD, BZP, GHB, THG, ماری جوانا و ...) را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- 3 مهمترین عوارض ناشی از سوء مصرف مواد مخدر صنعتی و سنتی (مورفین، هروئین، شیشه، اکستازی، LSD, BZP, GHB, THG, ماری جوانا و ...) را توضیح دهد. (حیطه شناختی)

✓ منابع قسمت اعتیاد:

- برنامه کشوری بهداشت روانی، دکتر جعفر بوالهروی، آخرین انتشار
- مجموعه حقایق آشکار از مواد مخدر (مرفین و هروئین؛ مواد توهم زا)؛ انتشارات دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر آخرین انتشار
- راهنمای پیاده سازی برنامه های آموزش مهارت های خانواده جهت پیشگیری از سوء مصرف مواد؛ مهدی میرزایی علویجه و همکاران؛ انتشارات سفیر اردهال
- خانواده من: برنامه پیشگیری از شروع زودرس مصرف مواد در کودکان؛ رویکرد نقشه‌نگاری مداخله؛ مهدی میرزایی علویجه و همکاران؛ انتشارات سفیر اردهال

✓ روش تدریس: «سخنرانی، بحث گروهی»

✓ رسانه‌های کمک آموزشی: «وایت برد، ویدیو پروژکتور، کامپیوتر»

✓ سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش آزمون	نمره	تاریخ
وقت شناسی و مسئولیت پذیری		1	هر جلسه کلاس
ارزشیابی‌های کلاسی	تستی، تشریحی	4	چهار آزمون در این خصوص در طول ترم تحصیلی برگزار خواهد شد.
ارزشیابی پایان دوره	تستی، تشریحی	5	

✓ آزمون‌های کلاسی

ردیف	موضوعات آزمون	نمره
1	آشنایی با مفهوم اعتیاد؛ بررسی عوامل زیستی، روانی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی و محیطی در شروع سوء مصرف مواد	1 نمره
2	نظریه‌های مهم جامعه شناسی در تحلیل مساله سوء مصرف مواد	1 نمره
3	وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و روش های مقابله با آن	1 نمره
4	شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها	1 نمره

✓ آزمون نهایی

ردیف	موضوعات آزمون	نمره
1	آشنایی با مفهوم اعتیاد + بررسی عوامل زیستی، روانی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی و محیطی در شروع سوء مصرف مواد + نظریه‌های مهم جامعه شناسی در تحلیل مساله سوء مصرف مواد + وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و روش های مقابله با آن + شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها	5 نمره

✓ مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود:

- 1- حضور منظم و دقیق در جلسات درس داشته باشند.
- 2- در بحث‌های گروهی و فعالیت‌های آموزشی مشارکت نمایند.
- 3- در هر جلسه آمادگی پاسخ گویی به سؤالات مبحث قبلی را داشته باشند.
- 4- از دیگر منابع و سایت‌های معتبر علمی استفاده نمایند.
- 5- تلفن همراه خود را در کلاس خاموش یا بی صدا نمایند.

بسمه تعالی

جدول زمانبندی درس

روز و ساعت جلسه: نیمسال اول سال تحصیلی 1399-1400؛ روز: شنبه؛ ساعت: 16-14؛ کلاس شماره دو دانشکده بهداشت

جلسه	موضوع درس	مدرس	روش تدریس	وسیله کمک آموزشی
1	آشنایی دانشجویان با مفهوم اعتیاد	دکتر فرزاد جلیلیان	سخنرانی + بحث گروهی	ویدیو پروژکتور، استفاده از سامانه نوید
2	آشنایی دانشجویان با عوامل زیستی، روانی، رفتاری، اجتماعی، اقتصادی و محیطی در شروع سوء مصرف مواد	//	//	//
3	آشنایی دانشجویان با نظریه های مهم جامعه شناسی برای تحلیل مساله سوء مصرف مواد	//	//	//
4	آشنایی دانشجویان با وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و روش های مقابله با آن	//	//	//
5	آشنایی دانشجویان با وضعیت سوء مصرف مواد در ایران و جهان و روش های مقابله با آن	//	//	//
6	آشنایی دانشجویان با شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها	//	//	//
7	آشنایی دانشجویان با شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها	//	//	//
8	آشنایی دانشجویان با شایع ترین مواد مخدر مصرفی و عوارض ناشی از سوء مصرف آنها	//	//	//

با آرزوی سلامتی برای شما
دکتر فرزاد جلیلیان